
Ioasaŧ Petreuş

□

**GÂNDURI SPRE
LUMINĂ**

EDITURA THEOSIS

www.theosis.ro

office@theosis.ro

Tel.: 0770111916

© **Ioasaf Petreuş**, 2023, pentru prezenta ediție

Coperta: desen al autorului

Redactor: Maxim Monahul

DTP: Radu Hagiu

Tipar: Accent Print – Suceava

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PETREUȘ, IOASAF

Gânduri spre lumină / Ioasaf Petreuş ; cu un
cuv. înainte alcătuit de surorile Mănăstirii
Diaconești. - Oradea : Theosis, 2023

ISBN 978-606-95476-3-2

I. Mănăstirea Diaconești (pref.)

821.135.1

Ioasaf Petreuş

**GÂNDURI SPRE
LUMINĂ**

Cu un cuvânt înainte
alcătuit la Mănăstirea Diaconeşti

THEOSIS

2023

Înainte-citire

*„Dubul suflă unde voiește,
și tu auzi glasul Lui...” (Ioan 3:1)*

*„Esența literaturii este să salveze
spiritul...” (Alexandru Mironescu)*

Nu mulți sunt cei care mai aud glasul Dubului, al Logosului Suprem, în acest cenușiu și tragic început de veac. Nu mulți, în tumultul și vârtejul vieții cotidiene, mai caută și mai rabdă tăcerea pentru a percepe șoaptele cerului, pentru a simți adierea unei alte realități.

Pentru aceea astăzi, poate mai mult ca ori-când, poezia este uimire, este biruință a dubului. Nu degeaba Sfântul Porfirie, sfântul sfintei sensibilități, spunea că „cel ce voiește să devină creștin trebuie mai întâi să devină poet”. Fără de această sfântă sensibilitate, fără de limpezimea unei conștiințe ce stă de strajă între lumea văzută și cea nevăzută, nu putem simți atingerile îngerului, nu putem pătrunde în cele de taină ce se descoperă celui cu urechile ciulite inefabilului, cum bine-mărturisește autorul versurilor din volumul de față:

Și-mi pare că parcă și vântul
Atinge cu lacrimi pământul.
Din struguri răsare iar cântul
Ce-aduce-n potire Cuvântul.

Ca înainte-cititori, am mirosit cu uimire „ciorchinii de struguri” ce stau zăgrăviți pe filele acestei cărți și ne-am bucurat de darul ce s-a dat Părintelui Ioasaș, „poștașul” dintre cer și pământ, călătorul printre doruri care dor. Frumos a împărțit tematica acestor versuri, ca un răstignit cuvântător între „Dor de El” și „Dor de ea”, și încheind inspirat volumul cu deplinătatea unei slavoslovii închinată chiar Întrupării Cuvântului, prin forma clasică a străvechiului colind înveșmântat în haine noi.

Toate poeziile din acest volum sunt de fapt rugăciuni, sunt rostiri poetice ale simțirilor adânci înaintea tainelor vieții, adresări directe către Dumnezeu – Izvorul a toate, adresări străbătute de lumina unei alte lumi, căci „poezia este veșmântul în care ne îmbrăcăm iubirea și moartea”, cum scria Lucian Blaga.

„Dor de El” pare o preumblare pe potecile sufletului, la „granița dintre lumini și umbre”, urcând asprul urcuș al pocăinței, pornind de la o nefățarnică radiografie a propriei stări, care însă nu rămâne un monolog, ci o punere înaintea ochilor lui Dumnezeu, cel mai indescriptibil de apropiat Tu, sub a cărui privire însă tragismul păcatului, al întunericului își pierde de-acum tăria prin chiar mărturisirea lor:

Tu știi că-n mine patimi dureroase
Își cer tainul zilnic ne-ndurate
Și le iubesc ca pe-ale mele oase.

*Căci pocăința naște și nădejde în cele ce nu se
văd, în dorul de a fi primit, în dorirea de a fi
confirmat:*

Mai lasă-mi timp să caut undelemn,
Mi-e încă inima-n păcate prinsă,
De încă ești cu mine, dă-mi un semn.

*Însă sufletul monahului-poet se avântă către
Cel Iubit, autodefinindu-se sintetic în silabe de
dor și cu simplitatea firescului dragostei tânjește a
cuprinde Necuprinsul, Lumina cea din afara
timpului:*

Ce e monahul?
Numai dor
Și urcuș spre Ziditor...
Ce e monahul?
Tainic plâns,
Dor de cer și Necuprins...
Ce e monahul?
Numai șoaptă
Din lumina care poartă
Taine scrise-n veșnicie...

*Versurile sunt o fericită găsimă, o intuire prin
bar a noimelor atotprezenței lui Dumnezeu în*

lume, în toate manifestările vieții, nu doar în cele catafatice, ci și în cele apofatice:

Tu nu ești doar în cer, în noi și-n ape,
În stele, în aproape, în departe;
Ești în căderi, în plâns, dureri și lacrimi...

O surpriză pentru un poștaș-monah sunt versurile sale puse sub frontispiciul „Dor de ea”. Surprinzătoare pentru frumusețea imaginilor, pentru prospețimea simțirilor, pentru libertatea dubului ce poartă cu dor icoana „ei”, ca prim simbol al iubirii ce transcende materia. Vor învăța din aceste poezii tinerii îndrăgostiți (și nu numai!) să-și exprime și prețuiască sentimentele, să le înalțe și să le topească în Dumnezeu, marginea doririlor, căci poate numai în retragere și singurătate simțirile devin atât de transparente, purificate și în stare a înveșnici clipa.

Mi-e dor de tine, vis din visul meu,
De ochii care-ți seamănă a toamnă,
Prin tine dor îmi e de Dumnezeu,
De raiul ce ne-așteaptă într-o taină.

Iubirea pentru ea este o iubire mistică, o iubire care umple, care nu se împuținează, ci doar își schimbă manifestarea și gustul după anotimpul prin care trece sufletul:

În toamna mea ești tu și-o-mbrățișare
Ce n-o pot pierde-n nici o depărtare.
În iarna mea te iau ca pe un fulg
Și palma-n fericire mi-o ascund.

La finalul volumului, colindele vin să întregească ospățul „ciorchinilor de struguri” cu frumusețea lor harmolipică, amestec de bucurie și întristare. Bucurie pentru taina cea mare ce se plinește, „taina cea din veac ascunsă, doar de heruvimi pătrunsă”, și întristare fiindcă oamenii nu primesc Dragostea, nu au loc pentru ea:*

Prorocia din vechime
Astăzi s-a pecetluit:
Hristos prunc în lume vine
Și de oameni nu-i primit.

Volumul se încheie revenindu-se la „granița dintre lumini și umbre”, la înfricoșătoarea, tulburătoarea, minunata și tragică libertate a omului de a alege, de a spune „nu” Luminii, veșniciei:

Câteodată gândurile tremură, dar stelele nu.
Ele nu tremură ușor, doar dacă ar ști că
gândurile oamenilor nu ar mai dori lumina
lor, nici pe a îngerilor. Atunci poate că ar
tremura. Și poate că ar și plânge, începând,
rând pe rând, ușor a se stinge.

* Termen filocalic, tradus uneori în română ca „fericita întristare”. (n. ed.)

Îi mulțumim Părintelui Ioasaf, poștașul dintre cer și pământ, că a cules toate aceste scrisori și mesaje de dragoste și ni le-a împărtășit cu generozitate și deșertare de sine, că a oprit în loc curgerea anostă a timpului, dovedind încă o dată că omul este o ființă cu nebănuite adâncuri, cu infinite doruri...

*Cu dragoste de surori în Hristos,
de la Mănăstirea Diaconești
19 octombrie 2023*

Închinare și mulțumire

Închin aceste poeme Celui Ce Este Lumina Lumii. De copil doream să scriu o carte despre vreun erou bun, puternic, poate chiar nemuritor. A rânduit Eroul Eroilor, Biruitorul răului și al morții pentru veșnicie, să fie Personajul central al gândurilor mele, trimițându-mi luminoase și neîndoelnice mărturii că El este acel erou despre doream să scriu ca să mi se împlinească visul. Eu doar le-am primit, cumva ca un poștaș care e obligat să ducă mai departe corespondența, cu mult drag și le-am așternut pe hârtie. Nădăjduiesc că tot El, Nemuritorul, va pune pe ele timbrele iubirii, ca să ajungă la toți cei ce au cutia inimii deschisă și vor să ajungă în Împărăția Lui, a Luminii celei necreate.

Adâncă prețuire Părintelui Stareț Melbisedec pentru binecuvântarea dată de a așeza pe hârtie acest vis și fraților Mănăstirii Lupșa pentru libertatea și timpul acordat fără limită ca să stau pe și prin gânduri în căutarea rimelor; surorilor de la Mănăstirea Diaconești pentru cinstirea de a alcătui nemeritata predoslovie a cărții și totodată pentru încurajările, încredințările, bunele sfătuiri și strânsa convorbire; prietenilor redactori Maxim Monabul, Radu Hagiu și Veronica Vameșul, care au fost cu mine într-un gând de la început

până la cuprinsul rândurilor; Editurii Theosis și directorului Virgil Baidoc pentru adăpostul editorial oferit cu multă bunăvoință și căldură și pentru dialogul exemplar; și, la urmă dar nu în ultimul rând, binefăcătoarelor Maria Corchiș și Iuliana Mihaela Udangiu, care au făcut ca visul copilăriei mele să devină tipărit și cartonat. Împărăteasa Luminii să mijlocească la Cel Ce Este, pentru mântuirea tuturor celor ce năzuiesc să ajungă într-a Lor Împărăție!

Autorul

D o r d e E l

La granița

La granița dintre lumini și umbre
S-a săvârșit a lumii nedreptate
Când Te-a vândut pe treizeci de ducate
Și s-a ales cu jocul morții sumbre.

La granița aceasta blestemată
Și noi putem să repetăm la fel
Greșeala de apostol netratată,
Să nu ne lași să recădem ca el.

Între lumini și umbre omenirea
Își joacă veșnicia ca la poker
Că răstignim pietrificați Iubirea
Pe crud argint cu ștanță snake, no joker.

De vrei

De vrei s-atingi cu mâna-o stea,
Învață-ntâi să simți în nări
Miros de gropi și lumânări,
E-o lege scrisă undeva,
De la proroci din depărtări,
Ce au trecut și ei, cândva,
Prin multe morți și învieri.

De vrei prin nori să te avânți,
Învață-ntâi să te cobori
Să simți trăind cum e să mori,
Au spus-o unii dintre sfinți,
Ce au simțit întâi în dinți
Miros de oase din morminți.

De vrei printre lumini să stai,
Întâi cu bezna te-nsoțește,
Ea spre acolo năzuiește,
Chiar de-o urăști, ea te iubește
Și știe drumul către Rai,
Chiar când nădejde nu mai ai.

Te uită câteodat'

Te uită câteodat' când bate vântul
Poate mă vezi pe aripa-i subțire,
Mă ia cu el să-i spun de prin psaltire
Cum arăta demult, cândva, pământul.

I-am spus, eu mult nu știu de la izvoare.
Era, cumva, un întuneric rău,
Dar Tatăl meu și-al Tău ne-a dat suflare,
Ție de vânt, iar mie prin lut greu.

Atunci mi-a zis – Hai iute, cu zdrobire,
Tu să te rogi, iar eu ușor să cânt,
Să-I mulțumim de viață și iubire,
De darul ființării pe pământ.

În viață

În viață nu-mi doresc decât emoții,
De vrei mașini și case, nu-s de tine;
În plus, nu vreau infarcturi, stres, comoții,
Doar soare sus și-n blid un colț de pâine.

Mă simt haiduc din neamuri migratoare,
Ce-i rău să-mi schimb prea des acoperișul?
Din cort în cort, cu sacul în spinare,
Mă bucur cu câmpia sau frunzișul.

Mă simt iubit de ploaie și de vânturi,
Mi-s frate bun cu-atâtea intersecții,
De vrei așa, urmează-mi pe direcții,
De tot ce-nseamnă lanțuri să te scuturi.

Iar viața când mi-a spune că apusul
Îmi bate-n geam și tot mai mult se lasă,
Schimba-voi haiducia pentru-o casă
Mai sus de nori, și-ncep spre cer urcușul.

Cum fug nourii

Cum fug nourii pe cer,
Și neaua de primăvară
Către Tine fug și-Ți cer
Du-mă unde-i numai vară.

Fără lacrimi scurse-n poale,
Fără gânduri cari-mi scurg
Anotimpuri spre amurg
Și mă fugăresc pe cale.

Cum trec râurile-n mări,
Curge-mă din astă viață,
Du-mă unde-s doar cântări
Și o pururi dimineață.

Doar cu soare, fără ierni,
Fără griji și doruri grele,
Veșnicie să-mi așterni,
Lângă Tine, peste stele.

Cu lungul drum

Cu lungul drum al nopții către zi
Mă văd și eu asemenea umblând,
Nu printre stele cu vulcani arzând,
Printre dureri îmi caut miazăzi.

Cu lungul drum al nopții către soare
Mă văd și eu asemeni călător,
Nu printre aștri îmi croiesc cărare,
Ci printre doruri care rău mai dor.

Cu greul drum al râului spre mare
Mă văd și eu prin pietre spumegând,
Pustii adânci sau munți chiar fumegând,
Eu i-aș urca la Cel de peste soare.

Azi

Azi o să-ncerc să-ți scriu despre iubire,
Nu că aş şti eu bine să o fac,
Din ce-am citit din saci sau de pe raft,
E lucru greu, dar şi de căutat,
Doar ea aduce vieţii împlinire.

Iubirea e atunci când vrei să mori
Ca să trăiască alţii-n locul tău,
Să plângi mereu că eşti așa de rău,
C-ai strâns în locul altora comori,
Când alţii-n lume plâng că le e greu.

Iubire e şi-atunci când tot te doare,
Când vezi un necăjit sau tristă fiară,
Să vrei să-i iei în braţe către soare,
Să-i slobozeşti de au cumva povară.

Iubirea-i poarta către altă lume,
Unde nimic nu e urât sau greu,
Şi dac-ar fi să-i dau cumva un nume,
Aş spune iute: Ea e Dumnezeu.

Cât mulțumim

Cât mulțumim noi, oare, lui Hristos
Că din nimic ne-a pus pe zisa Terră,
Ce-i tot a Lui, că nici ea nu a fost
Venită, nu știu cum, din altă eră.

Cât mulțumim noi oare pentru viața
Ce am primit-o-n dar doar din iubire
Extinsă chiar și până-n nemurire
Sau cel puțin până se rupe ața-i!

Cât mulțumim noi oare pentru soare,
Pentru zidirea care ne slujește,
Pentru părinți, copii sau pentru-o floare
Care ne râde când ne întâlnește.

Și nu uita nicidecum că nu aveam nimic
De nu era al nostru Ziditor.
Îți cer prea mult? Doar fi mulțumitor,
Colindă-i azi colind când este mic.